

se tedaj čuditi, da so našinci, o termi manjine pristno podučeni, vseh pet iz svoje sredine v šolski odbor zbrali. Izvoljeni so gospodje: odvetnik dr. Gregorič, občinski predstojnik Koser, odvetnik dr. Ploj, župnik Rajč in prof. Žitek. Presvedočeni smo, ka bodo toti na dobrem glasu možje glede šol v vsakem oziru neopešano se brinoli za vse, kar je našemu ljudstvu duševno neobhodno potrebno in deci na pravi hasek, pri tem pa tudi stalno pred očmi imeli gmotne zmožnosti celega okraja in pojedinih občin, kajti: „Kad' brat bratu ruku pruži, onda rod i dom netuži.“

V daljem teku zasedanja se je gg. nadučiteljima Žihru in Kocmutu pripoznalo po 20 gld. nagrade za njune posebne zasluge v sadjereji in bučelarstvu. Svotica je sicer mala, ali pri zdajnih peneznih zadregah je z davki preobloženi okraj po svojih pravih zastopnikih pokazal bar dobro voljo, nadejajoč se, ka bode k letu morda mogoče, zdatnejše nagrade in njim večim deliti. Naši možaki so se takrat znova osvedočili, ka se pri poštenej volji dnevni red lahko v kratkem dovrši in da je dolgočasno kvašenje in mlatitev prazne slame, s čim dva dobro znana uda pobegle stranke skupščino rada mučita in trpinčita, čisto nepotrebno. Naj še na konci dodam, ka smo po zvršenem zborovanji šli skupno na obed v gostilnico g. Blažiča in smo se tam prav dobro imeli in o važnem uspehu se radovali.

**Iz Ptujске gore.** V št. 41. 14. t. m. se bere v „Slovenskem Gospodarji“, da je poprejšnji učitelj moral zavoljo tožeb v pokoj; to je črna laž — temuč njegovi trdokorni boleznj ste temu krivi. — Prevzel sem skrb posestva Gračke hranilnice v Savji v Haložah, obč. Doleni, in sem tamkaj preteklo dni trgateg ali branje imel; ker smo sila malo nabrali, sem mislil, da mi bo posodica polna, kupim od g. Dajuka, kteri je čislán in pošten mož in predstojnik, v njegovem vinogradu, ki vzame 50 kopačev, branje za 5 gld.; bili smo o pol deveti uri s trgatvo gotovi, in glej! dobili smo komaj dve mali brentji, nateklo je le nekaj 16 litrov. — Tako stoji tamo s posestniki; vsi mejaši so enako slabo nabrali; krivo temu pa je — lanska toča in letošnje uime; kako bo tedaj Haložan živel? in kako bo dače zmagal? Našel sem v tem vinogradu štiri trse „Izabela“, ti so imeli zdravega grozdja en škač — zatoraj svetujem ovi trs saditi! M. Z.

**Iz Zamajec.** (Reklamacije) zoper vceenitev gruntov so se reševale meseca oktobra za našo srenjo. Dne 1. oktobra t. l. dobim dopis od cenilne okrajne komisije, da pride referent in eden komisar reklamiranih parcel pregledavat. Zatoraj ju čakam doma. Rečeni dan prideta ob 4. uri popoldne. Imela sta 26 parcel pregledati. Naša občina pa je reklamirala zastran več kakor 300 parcel, ker so bile več kakor za enkrat previsoko vceenjene, kajti ne donašajo haska,

kteri tarife kažejo. Ko smo dobili meseca marca posestne nove mape, smo se močno prestrašili, koliko čistega dohodka da so cenilni možje pri vseh naših gruntih zasledili. Sedaj smo mislili, da nam bodo reklamacije pomagale. Ali tudi ta nada plava uže po Dravi dalje. Vsi stroški so zahman. Namesto 300, je samo kakih 12 parcel zopet bilo pregledanih. Do komisarjev pa uže sprva nismo imeli velikega zaupanja. Naše njive in travniki sploh so previsoko vceenjani in toraj namesto v 7. v 8. vrsto, vpostavljeni so v 4. in 5. Z gruntnim davkom bodemo vsakako preobloženi.

## Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Italjanski kralj in kraljica bila sta dostojno od cesarjeve rodbine kot sijajna gosta sprejeta; pri vojaškeji paradi so dali kralju 3 cesarjeve konje pa nobeden ga ni trpel sprejeti na sedlo; morali so toraj tretjemu konju oči zavezati, da je kralj na njega mogel; italjanski ministri so veliko z našimi občevali; so li kaj opravili ali ne, to še ni znano. Cesar je kralju podelil 28. peš-polk. V torek zjutra se je italjanska gospoda zopet odpeljala. — Delegacije, t. j. odbrani poslanci ogerskega in našega državnega zbora pogovarjajo se na Dunaji, koliko bo treba denarjev l. 1882 za zunanjih zadev ministerstvo, za vojake in za Bosno in Hercegovino. No proračun kaže za prvo 4 milijone, za drugo 105 milijonov in za slednje 6 milijonov. Odškrcnoti bode se malo kaj dalo. Delegacijini poslanci so pred cesarja prišli in ta so zagotovili, da je cesarstvo v dobrem prijateljstvu do vseh držav. Predsednik našeji delegaciji plem. Schmerling je v svojem nagovoru do poslancev tudi rekel: „da so Judi tisti narod, ki z denarjem druge narode uničujejo.“ Zavoljo tega srdijo se vsi liberalni listi nad njim. Ali s tem le kažejo, da so liberalci revni blapoi Judov. — Česko gospodarsko društvo prosi pri državnem zboru, naj se večja colnina navrže na nemško-prusko kupčijo. — „Fortrittlerski“ kričač dr. Heilsberg je v Leobnu se čudno obnašal. Beseda „oesterreichisch“ mu ni dišala prav. — Česke novine se močno branijo, da bi plem. Widmann postal na Moravskem cesarjev namestnik, pravijo, da preveč z nemškimi liberalci drži. — V Istriji so l. novembra t. l. odpravili staro colninsko mejo, sedaj gre ondi kupčija prosto naprej. — Krivoščijani v Dalmaciji so se dolgo branili vstopiti v deželno brambo dalmatinsko; sedaj se kaže, da se ne bodo udali. — Ogerski general grof Gyulay-Edelsheim je pozval generala Marijasija na dvoboj, ker je ta Gyulajevega ljubljence generala Graefa imenoval „osla“, ki o manevrih nič ne zastopi. Gyulay je bil od kroglje v prsi zadet, da utegne radi tega umreti. Za srbski cerkveni zbor vršijo se sedaj volitve, potem je volitev novega patrijarha za Karlovac.

**Vnanje države.** Silna je bila volilna borba na Nemškem; Bismarkovi kandidati so večidel propali, tudi njegov lastni sin pa glasoviti general Moltke, katoličani so pa sijajno zmagali, do sedaj je znano, da imajo 100 poslancev, tudi Poljaci imajo več poslancev, nego poprej; najhuje propali so liberalci. Judi so liberalce močno podpirali in je zavoljo tega v Berlinu prišlo do hudega tepenja. Bavarski kralj je res čuden stric, skrit tiči v svojih gradih pa ne pusti pred sebe nobenih zastopnikov, časih še niti ministrov ne. — Rusi še vedno molčijo o prihodu kralja Humberta na Dunaj pa tudi car baje ne misli obiskati kmalu našega cesarja. — Srbsko ministerstvo je pravoslavne nadškofa v Belgradu odstavilo, ker se je obotavljal pristojbino plačati. — Turški sultan je Derviš-pašo iz Albanije pozval domov; Rusi tirjajo denarje, katere so jim Turki dolžni kot odškodnino zaradi zadnje vojske; sultan nima denarjev in ponuja kos Armenije. — Italijanov je mnogo takih, ki niso zadovoljni s potovanjem svojega kralja k našemu cesarju, sploh na Laškem za kraljevsko rodbino slabo kaže, republikancev število se množi in mogoče je, da kralja iztirajo in proglasijo republiko; potem pa ni dvomiti, da še papeža iz Rima izženejo. — Francoskih poslancev večina je Gambeto izvolila za začasnega predsednika državnemu zboru, pravijo, da je to Gambeti predzadnji korak do ministerskega stola. V Afriki se Francozom bolje godi; vzeli so mesto Kajruan in Arabi tepeni bežijo v puščave.

## Za poduk in kratek čas.

Kula Ali paše Čengića.

III. Tudi 7. septembra na večer spremljal je bataljon štajerskega pešpolka Belgier na sodišče obtoženca Mehmet efendi Delagija. Mož, lepe čvrste postave, kakih 65 let, imel je ženo, 4 otroke in obširna posestva. Stopal je v sredi vojakov krepko in ponosno brez vsega straha. Zanimal je odločno vse, česar so ga dolžili n. p. da je svoje rojake k boju silil, da je kristijane pod smrtno kaznijo k orožju priganjal, da je pri Fojnici in v Sarajevu z ranjeniki neusmiljeno ravnal. Svoje strastne zagovore je vselej končal z refrenom: „eto me! došel sem, da umrem, odmah umrem! Ako zamorete dokazati resnico tega, česar me dolžite, eto! (trkaje s pestjo na prsi) hajd da umrem, hajd, da me posekate. Trdovratno tajenje vsakršnih zločinov mu ni mnogo koristilo, ker je po zanesljivih pričah dognano bilo, da je obilo krviprelivanja zakrivil s svojim javnim šuntanjem in puntanjem. Ko mu major avditor prebere obsojbo, potrjeno od nadpoveljnika Filipoviča, ni se genil do konca, ali potem je burno vzdehnul: evo me! tu sem, da takoj umrem, a vašo vojsko omiljujem, da ni prišla pogubljati krivičnikov, nego pravičnike. Po tem ga vprašajo, hoče li še ne-

koliko časa, da uredi svojo domačijo, ali odkimal je jok in še resno pridjal, da ničesar ne potrebuje. Zato mu koj prevežejo oči in v trenutku je bil mrtev, kakor je potrdil rezervni nadzdravnik dr. Lichteneger.

Dne 4. septembra prispela je v Sarajevo še druga bolenišnica vojaška št. 16. ter prevzela skrb in vodstvo vseh Sarajevskih lazaretov, katerih je že bilo šest. Naš oddelek pa je dobil veselo povelje, da se mora v kratkem preseliti v neko prostorno turško poslopje, ki je stalo na prav prijetnem kraju skoro v sredini Sarajevskega polja pičlo uro od mesta. V sredo 11. septembra poberemo svoje reči in se odpeljemo v svoje novo prijazno in zdravo stanovanje, nekdanje bivališče bogatega mohamedanskega plemenitaša. Prav za prav ste dve hiši, zvezani s lesenim pokritim hodnikom. V prvi — selamliku — stanovali so možje, v drugi — haremliku — bivale so žene. V notranjem ne najdeš nikakega pravega sloga, nikakega čednega reda. Soba sledi za sobo, pa ne edna ni podobna drugi. Ta je velika, ona majhna, ena se lesketa v samih rudečih barvah, druga v samih rumenih in zelenkastih, v tretji pa so stene, tramovi in tla obita z umetno zrezljivimi deskicami. V sredi na nebu nahaja se navadno turški grb: polmesec s zvezdo. Poleg ženskega stanovanja pod posebno streho je kuhinja, dalje na okrog drvarnica, konjski hlevi in shrambe za druge razne stvari, postavim za mleko in za strd. Za hišama je dvor, obdan z visokim obzidjem in okinčan s smrekami, brezami, jagnedi in jelšnim grmovjem; pred selamlikom pa je ozek vrtec, v katerem so cvetele solnčnice in georgine. Dokler je imela hiša svojega gospodarja, morala je biti prav vesela; ali ko smo jo mi zasedli, bilo je vse razbito in razmetano in razdrapano. Manjkalo je sobam vrat, oken, peči, ključavnic, z besedo našli smo golo zidovje brez vsakršnega pohištva. Koliko so ženi trpeli in se trudili, da priredijo najpotrebnejše reči za bolenike, katerih se je sto z nami iz Sarajeva pripeljalo in sicer z najhujimi ranami, da bi morebiti na zdravem zraku poprej ozdravili kakor pa v okuženem mestnem dimu in prahu. Se ve, ko bi bil čisti zrak že vse za holene in zdrave, potem bi bil človek koj rekel, tu je dobro biti, napravimo si šotore, pa k nesreči tirja zadovoljno življenje še mnogo drugzega, kar pa je ostalo nam — le goreča želja. Vendar resnična je še zmirom stara prislovica, da je zadovoljnost polovica srečnega življenja. Zatorej nečem godrnjati, in rajše vprašam, kdo se je pred našim prihodom sprehajal po teh pisanih sobicah? Kdo je bil oni, kogar se je po okolici balo staro in mlado, komur se je vboga raja do zemlje klanjala, mu poljubovala roke in kolena? Kdo je bil in kaj je bil, povedo ti, dragi brate! jegovi podložniki, krščanski robovi.

V tej vili, imenovanej od Bošnjakov pašin konak ali pašina kula, katera stoji ob cesti Brod-